

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 5Csp/68/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123217066
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Hrehová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2023:6123217066.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Annou Hrehovou v spore žalobcu Ahoj, a.s., IČO: 48113671, so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, právne zastúpeného JUDr. Ján Šoltés, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, proti žalovanej A. B., nar. X.X.XXXX, C. XXX/XX, XXX XX D. E. F., o zaplatenie 490,64 Eur s príl., takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 420,10 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 420,10 Eur od 12.5.2020 do zaplatenia, a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietá.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 72%, o výške ktorých rozhodne samostatným uznesením súdny úradník po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

1. Žalobca podal žalobu na Okresnom súde v Banskej Bystrici ako upomínacom súde a žiadal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 490,64 Eur spolu s úrokom v kapitalizovanej sume 104,16 Eur, ako aj s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 490,64 Eur od 12.05.2020 do zaplatenia a zároveň žiadal, aby súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanej.

2. Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca poskytol žalovanej na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX úver vo výške 620,10 Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala uhradiť formou zmluvne dojednaných pravidelných mesačných splátok. Žalovaná neplnila svoj záväzok uhrádzať pravidelné mesačné splátky, v dôsledku čoho ju žalobca vyzval na úhradu omeškaných úverových splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia okamžitej splatnosti pohľadávky z dôvodu neplatenia. Nakoľko žalovaná napriek písomnej výzve žalobcu svoj dlh z titulu omeškaných úverových splátok nezaplatila, žalobca vyhlásil okamžitú splatnosť pohľadávky z úveru. Uvedené vyhlásenie okamžitej splatnosti bolo žalovanej doručené dňa 4.5.2020. Táto ani v poskytnutej 7- dňovej lehote od doručenia vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru dlžnú sumu nezaplatila, preto sa od 12.5.2020 dostala do omeškania so zaplatením dlžnej sumy. Žalobca si taktiež uplatnil aj úroky z úveru, ktoré predstavujú rozdiel medzi celkovými nákladmi spojenými s úverom, na ktorých zaplatenie sa žalovaná zaviazala a plnením započítaným na úhradu celkových nákladov.

3. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vydal dňa 31.1.2023 pod sp.zn. 7Up/152/2023 platobný rozkaz, ktorý sa nepodarilo doručiť žalovanej do vlastných rúk. O tejto skutočnosti Okresný súd Banská Bystrica v zmysle ustanovenia §10 ods. 1 Zák. č. 307/2016 Z.z. upovedomil žalobcu výzvou

zo dňa 15.5.2023 a zároveň ho vyzval, aby v lehote 15 dní navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa CSP.

4. Žalobca navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa CSP. Okresný súd Banská Bystrica dňa 30.5.2023 postúpil vec tunajšiemu súdu ako súdu príslušnému na prejednanie veci.

5. Žaloba bola žalovanej doručená zverejnením oznámenia o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu od 9.6.2023 do 24.6.2023 v súlade s ust. § 116 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako CSP).

6. Keďže v danej veci boli splnené podmienky podľa ustanovenia §297 písm. b) CSP, súd vo veci rozhodol na základe predložených listinných dôkazov bez nariadenia ústneho pojednávania. V súlade s ustanovením §219 ods. 3 CSP súd miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením, t.j. tento oznam bol vyvesený od 9.8.2023 do 17.8.2023.

7. Súd sa oboznámil s predloženými listinnými dôkazmi najmä s podaným návrhom na vydanie platobného rozkazu, zmluvou o viazanom spotrebiteľskom úvere č.XXXXXXXXXXX zo dňa 15.02.2019, zmluvou o elektronickej komunikácií zo dňa 15.2.2019, štandardnými európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere, informáciou o RPMN a priemernej RPMN na príslušný spotrebiteľský úver, informáciami pre spotrebiteľa pred uzatvorením zmluvy na diaľku, informáciami o finančnom sprostredkovaní, 3.upomienkou- výzvou na zaplatenie zo dňa 27.3.2020, vyhlásením okamžitej splatnosti úveru zo dňa 28.4.2020, doručenkami, prehľadom splátok a úhrad k zmluve č. XXXXXXXXXXXX, výzvou právneho zástupcu žalobcu žalovanej zo dňa 22.12.2022 a e-potvrdenkou o jej zaslaní, vyjadrením žalobcu zo dňa 20.7.2023 a predloženými listinnými dokladmi, ktorými sú dokument o údajoch žiadosti k zmluve č. XXXXXXXXXXXX a lustrácia v registri SRBI a zistil nasledovný skutkový stav:

8. Žalobca ako veriteľ uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere dňa 15.2.2019, na základe ktorej poskytol žalovanému úver na financovania nákupu tovaru SAMSUNG UE65N7022K, televízor, od sprostredkovateľa/predávajúceho tovaru NAY, a.s., ktorého kúpna cena bola vo výške 689,- Eur, pričom časť kúpnej ceny (akontáciu) vo výške 68,90 Eur zaplatil dlžník pri kúpe tovaru a na zvyšnú časť kúpnej ceny poskytol žalobca žalovanej predmetný úver vo výške 620,10 Eur. Predmetný úver sa žalovaná zaviazala uhrádzať v 40-ich mesačných splátkach po 20,- Eur s tým, že posledná splátka, splatná dňa 20.6.2022, bola stanovená vo výške 14,80 Eur. Dátum splatnosti prvej splátky bol stanovený na 20.3.2019, pričom splátky boli splatné vždy k 20.dňu príslušného kalendárneho mesiaca. Celková čiastka, ktorú sa žalovaná zaviazala žalobcovi uhradiť bola vo výške 794,80 Eur, pričom úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 16,80% ročne a RPMN bolo dohodnuté vo výške 16,80% ročne.

9. Žalobca na výzvu súdu, aby preukázal ako skúmal bonitu žalovanej, predložil súdu dokumentáciu, z ktorej vyplýva, že pred uzatvorením zmluvy o úvere vyzval žalovanú, aby táto uviedla, aký je jej rodinný stav a aké sú jej príjmy a výdavky. Z uvedených listinných dokladov mal žalobca za to, že príjem žalovanej za posledné tri mesiace pred podaním žiadosti o úver bol vo výške 469,36 Eur mesačne a taktiež z výpisu z registra klientskych informácií je zrejmé, že žalovaná v čase žiadosti o úver mala 2 iné existujúce úvery v celkovej súhrnnej výške 37,- Eur. Žalobca na základe uvedeného odpočítal od mesačnej mzdy žalovanej vo výške 469,36 Eur sumu životného minima, platného od 1.7.2018 do 30.6.2019, vo výške 205,07 Eur, splátky iných úverov vo výške 37,- Eur a výšku finančnej rezervy vo výške 52,86 Eur, pričom dostal výšku maximálnej možnej splátky, ktorú by bola žalovaná schopná splácať a to vo výške 174,43 Eur, pričom výška splátky spotrebiteľského úveru bola len v sume 20,- Eur, preto má žalobca za to, že postupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní bonity žalovanej pred uzatvorením zmluvy a riadne preveril stav, príjmy a výdavky žalovanej. Na preukázanie uvedených tvrdení žalobca predložil výpis z registra klientskych informácií, dotazník o preverovaní príjmu a dokument z interného systému žalobcu.

10. Z prehľadu splátok a úhrad je zrejmé, že žalovaná uhradila žalobcovi sumu 200,- Eur.

11. V bode 4.2. písm. d) zmluvy o úvere sa zmluvné strany dohodli, že v prípade, ak dlžník nespláca splátky úveru riadne a včas je veriteľ oprávnený žiadať od dlžníka zaplatenie celého zostatku úveru spolu s prísľušenstvom, ktorá sa stane okamžite splatnou (vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru), ak je dlžník v omeškaní s úhradou jednej splátky úveru alebo jej časti počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace a to za podmienok ustanovených v §53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a teda, ak súčasne upozornil dlžníka v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

12. Listom zo dňa 27.3.2020 vyzval žalobca žalovanú na okamžitú úhradu omeškaných splátok úveru vo výške 60,- Eur a zároveň upovedomil žalovanú, že v prípade, ak neuhradí ani splátku, splatnú dňa 20.1.2020 vo výške 20,- Eur najneskôr v lehote do 24.4.2020, tak žalobca bude oprávnený vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru a žiadať od žalovanej zaplatenie celého úveru, poskytnutého na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX v celej dlžnej sume. Predmetná výzva bola žalovanej doručená dňa 30.3.2020, čo vyplýva z pripojenej doručky.

13. Následne listom zo dňa 28.4.2020 žalobca vyhlásil okamžitú splatnosť úveru žalovanej a to z dôvodu, že žalovaná bola v omeškaní s úhradou splátky úveru, poskytnutého na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX vo výške 100- Eur, ktorá bola splatná dňa 20.1.2020 po dobu dlhšiu ako 3 mesiace a súčasne bola v upomienke 3 upozornená, v lehote nie kratšej ako 15 dní, na uplatnenie práva žalobcu ako veriteľa vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru, ak túto sumu v stanovenej lehote neuhradí, pričom žalovaná napriek tejto upomienke, dlžnú sumu neuhradila. Žalobca oznámil žalovanej, že ku dňu 20.1.2020 sa stal celý dlh splatným naraz a to v súlade s bodom 4.2. písm. d) zmluvy v spojení s §53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a žalobca vyzval žalovanú na splatenie celej dlžnej sumy vo výške 490,64 Eur vrátane dlžných úrokov podľa úrokovej sadzby dohodnutej v zmluve v lehote 7 dní odo dňa doručenia predmetného oznámenia žalovanej. Predmetná listina bola žalovanej doručená dňa 4.5.2020, čo vyplýva z pripojenej doručky.

14. Takto ustálený skutkový stav súd právne posúdil tak, že na vec aplikoval nasledovné zákonné ustanovenia:

15. Podľa § 1 ods. 2 , prvá veta, zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, t.j. ku dňu 15.02.2019 (ďalej len „zákon č.129/2010 Z.z.“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

16. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov účinného od 1.11.2008 (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

17. Podľa § 3 ods. 1. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, účinného 15.02.2019 (ďalej len „Občiansky zákonník“), výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

18. Podľa § 3 ods. 2 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby, štátne orgány a orgány miestnej samosprávy dbajú o to, aby nedochádzalo k ohrozovaniu a porušovaniu práv z občianskoprávných vzťahov a aby sa prípadné rozpory medzi účastníkmi odstránili predovšetkým ich dohodou.

19. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

20. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

21. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

22. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

23. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

25. Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

26. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

27. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

28. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

29. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

30. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

31. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

32. Podľa § 3 ods. 1 a 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

33. Vyššie ustálený skutkový stav súd nasledovne právne posúdil:

34. Na základe vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že medzi žalobcom ako veriteľom (dodávateľom) a žalovanou ako dlžníčkou (spotrebiteľkou) došlo k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z., nakoľko žalobca dočasne poskytol žalovanej finančné prostriedky vo výške 620,10 Eur na kúpu tovaru, špecifikovaného v zmluve č. XXXXXXXXXXXX, vo forme úveru a žalovaná sa zaviazala uhradiť žalobcovi sumu 794,80 Eur v 40-ich mesačných splátkach po 20,- Eur s tým, že prvá splátka sa stala splatnou k 20.03.2019 a posledná splátka mala byť vo výške 14,80 Eur a mala sa stať splatnou dňa 20.6.2022. Medzi zmluvnými stranami bola dohodnutá RPMN vo výške 16,80 %, fixná ročná úroková sadzba vo výške 16,80% a zároveň boli dojednané celkové náklady spotrebiteľa s predmetným úverom vo výške 174,70 Eur.

35. Tunajší súd posúdil predmetnú zmluvu ako spotrebiteľskú v zmysle § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 1 ods. 2 a § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z., keďže žalobca pri dojednaní zmluvy o spotrebiteľskom úvere vystupoval v pozícii dodávateľa, ktorý ako právnická osoba poskytol spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, pričom žalovaná ako fyzická osoba pri dojednaní predmetného zmluvného vzťahu vystupovala v postavení spotrebiteľky, t.j. nekonala v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolenia.

36. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si dodávateľ vopred určil, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Vzhľadom na uvedený špecifický charakter zmluvného vzťahu zákonodarca podrobnejšie v jednotlivých právnych predpisoch upravil pravidlá pre dojednanie zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, ktorých splnenie sa vyžadujú pre ich platnosť a zabezpečením ktorých dochádza k vyrovnaniu nerovnováhy medzi zmluvnými stranami. Zákonodarca zároveň uložil štátnym orgánom povinnosť kontrolovať, či zo strany dodávateľa nedochádza k dojednaniu zmluvných ustanovení, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a či na základe takýchto podmienok si dodávateľ voči spotrebiteľovi neuplatňuje svoje nároky. Uvedená povinnosť vyplýva aj z členstva Slovenskej republiky v Európskej únii, nakoľko z čl.6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vyplýva, že všetky členské štáty sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Povinnosť súdu zasiahnuť voči nekalej podmienky vyplýva aj z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a vo veci Salvat Editore sa A José M. Sánchez Alcón Prades a spol (C-240/98 a C-244/98), z ktorých vyplýva, že „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“. Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva povinnosť vnútroštátneho súdu preskúmať ex offo nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel.

37. Súd z úradnej moci preskúmal žalobcom predloženú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pričom dospel k záveru, že dojednaná úroková sadzba vo výške 16,80% ročne je v rozpore s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko priemerné úrokové sadzby bánk pri obdobných úveroch a to nových úveroch od 1- 5 rokov boli v tom čase vo výške 5,08% ročne, teda dohodnutá výška úrokov v danom prípade viac ako trojnásobne prevyšovala úrokové sadzby, za ktoré poskytovali banky úvery v rozhodnom čase, teda v čase uzatvorenia zmluvy. Vzhľadom na uvedené aj v prípade nebankového subjektu je úver s dohodnutou úrokovou sadzbou niekoľkonásobne prevyšujúcu úrokové sadzby, za ktoré poskytovali úvery banky, nevyhnutné vyhodnotiť ako úrok dohodnutý v rozpore s dobrými mravmi, teda neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

38. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21 Cdo1484/2004).

39. Čo sa týka inštitútu dobrých mravov, tento nie je v zákone definovaný, avšak v súdnej praxi bol tento inštitút ustálený ako súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavania je častokrát zabezpečované aj právnymi normami ale zároveň tieto zásady sú obsiahnuté aj v mimoprávnom súbore pravidiel správania sa, ktorý je všeobecne uznávaný vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi a rešpektuje právne princípy spoločenského poriadku tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. Na základe uvedeného je potrebné ustáliť, že právny úkon je v rozpore s dobrými mravmi, ak odporuje takým pravidlám správania sa, ktoré samé osebe nemusia mať povahu právnych noriem ale sú v rozpore so všeobecne uznávanými morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. V tejto súvislosti tunajší súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1MCdo/1/2009 zo dňa 31.7.2009, kde tento konštatoval, že hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.

40. Rozhodovacia prax súdov vyhodnotila výšku úrokov ako priečiacu sa dobrým mravom v prípadoch, ak tieto prevyšovali úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009 ako aj sp.zn. 5Cdo/26/2011, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/133/2014 zo dňa 25.6.2015, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/79/2016 zo dňa 26.10.2016, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 7Co/53/2016 zo dňa 29.8.2016 a iné)

41. Súdna prax taktiež ustálila, že za rozporné s dobrými mravmi sa považuje poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. (rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 z 5.11.2014, sp.zn. 8CoCsp/20/2022 z 30.6.2022, sp.zn. 7Co/220/2014 zo dňa 27.11.2014, rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp.zn. 9Co/77/2017 z 14.3.2018, rozsudky Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 13Co/114/119 zo dňa 29.01.2020, sp. zn. 15Co/276/2018 zo dňa 13.3.2019 a iné)

42. Aj v prípade nebankových subjektov sa sudy už vysporiadali s výškou úroku napr. v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7CoCsp/54/2020 z 24. 06.2021, kde tento súd konštatoval: „Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Dohodnutá úroková sadzba 19,90 % oproti priemernej úrokovej miere bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam október 2016 pri úveroch nad 5 rokov vo výške 8,83 % ročne o viac ako dvojnásobok prevyšuje tento priemer, čo rozhodne nemožno považovať za primerané a teda zodpovedajúce dobrým mravom. Záver o neplatnosti dojednaní o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi má preto oporu vo vykonanom dokazovaní (§ 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 41 Občianskeho zákonníka).“

43. Vzhľadom na uvedené závery tunajší súd konštatuje, že posudzovanie výšky dojednaných úrokov nie je vyňaté zo súdnej kontroly podľa § 53 ods. 1 a § 39 ods.1 Občianskeho zákonníka. Ako vyplýva z uvedeného, súdnou praxou bolo ustálené, že priečiacou sa dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom, keďže v prejednávacom prípade výška dohodnutých

úrokov úveru v hodnote 16,80% ročne prevýšila viac ako trojnásobne hodnotu úrokových sadzieb nových spotrebiteľských úverov poskytovaných bankami od 1-5 rokov, ktoré banky poskytovali vo februári 2019 (vo výške 5,08% ročne), vyhodnotil tunajší súd výšku dojednaného úveru ako odporujúcu dobrým mravom a teda neplatnú podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Pre neplatné dojednanie úrokovej sadzby je nevyhnutné skonštatovať, že žalobcom poskytnutý úver bol bezúročný.

44. Pokiaľ by žalobca namietal, že výšku úrokovej sadzby nemožno posudzovať izolovane bez toho, aby súd prihliadal na to, že celková výška odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka neprevyšuje dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa §1a nariadenia vlády č.87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, súd uvádza, že predmetné ustanovenie nevylučuje posúdenie súladu výšky úrokovej sadzby (a prípadne ďalších zložiek odplaty) s dobrými mravmi, ale predstavuje osobitný regulačný mechanizmus, ktorý sa v žiadnom prípade nevylučuje s uplatnením korektív dobrých mravov. Inými slovami aj zmluva uzavretá s odplatou neprekračujúcou limit vyplývajúci z § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka môže byť v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko skúmanie rozporu s dobrými mravmi nie je obmedzené iba na matematické porovnanie odplaty s určitou zákonnou maximálnou hranicou, ale zohľadňuje aj individuálne okolnosti uzavretia posudzovanej zmluvy, postavenie a pomery zmluvných strán a prípadne ďalšie okolnosti. (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/53/2016 zo dňa 28.9.2016, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co 404/2017 zo dňa 31. mája 2018 ako aj rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 9CoCsp/22/2020 z 22. 10. 2020). Vzhľadom na uvedené závery súd osobitne, bez ohľadu na výšku dojednanej odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov, posudzoval výšku dohodnutej úrokovej sadzby a dospel k záveru o tom, že táto odporuje dobrým mravom, a teda je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

45. Súd má za preukázané, že žalovaná uhradila žalobcovi doposiaľ iba sumu 200,- Eur. Keďže žalobou uplatnená suma pozostáva z istiny úveru a úrokov, ktoré ako bolo vyššie uvedené, boli vyhodnotené ako neplatne dojednané, má súd za to, že žalobcovi vznikol nárok iba na istinu úveru vo výške 620,10 Eur, pričom žalovaná žalobcovi uhradila do podania žaloby sumu 200,- Eur, teda žaloba žalobcu bola dôvodná čo do výšky 420,10 Eur a nad uvedenú sumu, súd žalobu zamietol z dôvodov vyššie uvedených.

46. Čo sa týka uplatneného úroku z omeškania, súd priznal žalobcovi nárok na úroky z omeškania vo výške 5% ročne podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 a 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. zo sumy rozsudkom priznanej istiny, nakoľko so zaplatením uvedenej sumy sa žalovaná omeškala a táto bola vyhodnotená ako zákonná a nepriečiaca sa dobrým mravom, pričom čo sa týka dňa, od ktorého súd tento úrok priznával, tento priznal odo dňa uplatneného v žalobe, nakoľko súd vyhodnotil mimoriadne zosplatenie dlhu ako platné, pričom v tomto zosplatení žalobca vyzval žalovanú, aby zosplatenú sumu uhradila žalobcovi v lehote 7 dní odo dňa doručenia výzvy, pričom ako bolo preukázané, žalovaná túto výzvu prevzala dňa 4.5.2020, teda 7 dňová lehota uplynula dňa 11.5.2020 a preto odo dňa nasledujúceho po tomto dátume, vznikol žalobcovi nárok aj na úroky z omeškania zo zosplatennej istiny.

47. Podľa § 255 ods. 1, ods.2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

48. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

49. V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Platí teda, že žalobca má plný úspech, ak výrok rozsudku zodpovedá žalobnému petitu, naopak, žalovaný má plný úspech, ak žaloba je v plnom rozsahu zamietnutá. V prípade, ak sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, potom za použitia § 257 CSP náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná.

50. Súd skúmal, či v predmetnom spore sú splnené podmienky na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, avšak žiadne takéto okolnosti nezistil, nakoľko v tejto súvislosti poukazuje na to, že žalovaná si vzala od žalobcu úver, ktorého ani len istinu zaplatila. Taktiež v predmetnom spore neboli ani len tvrdené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu predmetného ustanovenia a to ani na strane žalobcu ani na strane žalovanej a tunajší súd tieto takéto skutočnosti ex offa nezistil. Keďže neboli dané okolnosti pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania postupoval v súlade so zásadou úspechu a o trovách rozhodol podľa § 255 ods.2 CSP tak, že prihliadol na pomer úspechu strán sporu a v konaní úspešnejšiemu žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 72%, keďže žalobca bol v konaní úspešný v 86% a žalovaná bola úspešná v 14%, teda rozdiel medzi úspechom žalobcu a žalovanej bol 72% v prospech žalobcu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné v zmysle ust. § 355 Civilného sporového poriadku (CSP) odvolanie, ktoré sa podľa ust. § 362 CSP podáva v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

Podľa ust. § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa ust. § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.